◊ Boško Krstić

Fekete szoba

Drozdik-Popović Teodóra fordítása

Braunék az Októberi forradalom tér 10-es számú épületének tágas udvarában laktak. Az utca felől az árnyékos parkot egy régi klasszicista stílusú egyemeletes ház takarta, amelyet valamikor találkozásunk idején Gyöngyike és Somogyi Béla vett meg, az udvari részben pedig a Polić család lakott Dragan nevű fiukkal és Megyeri Lajos zenetanár, az újonnan épített ikerház második részében viszont, ahol Andrásék lakása is volt, Tomekék laktak Relike fiukkal. Habár gyakran együtt játszottunk az udvaron, Dragan, de különösen Relike fiatalabb volt nálunk, ezért úgy gondoltuk, ők nem tartoznak a mi társaságunkhoz. Természetesen, később mindez kiegyenlítődött, és a születési évek közelebb kerültek egymáshoz. A környező épületek és kerítések teljesen körülfogták ezt az udvart, ahol néhány fa volt és puszpángkerítés, amely nyáron jellegzetesen fanyar illatot árasztott. Ebbe a világba egy hatalmas nehéz fakapun kellett belépni, amely később sok gondot okozott Andrásnak, amikor elfelejtette magával vinni az ormótlan nagy kulcsot. Rendszeresen este tízkor zárták be, kulcs nélkül pedig csöngetni kellett, felkelteni Braun Istvánt és megvárni, hogy megérkezzen az udvar másik részéből, elviselni szitkozódását, vagy gyakrabban a még kibírhatatlanabb hallgatását, és azután szó nélkül ágyba feküdni.

Ez volt az első nehéz szabadkai kapu, amely megnyílt előttem, és amely állandóan nyitva állt számomra. Csak később vált ez a ház útmutatómmá vagy városi toponímiámmá, mert az enyémek egy kis udvari nádtetejű házikóban laktak a Luka Botić utca 3-as szám alatt, később átköltöztek egyetlenegy nagy szobába a Mayer fivérek utca 2-be. Valami állandóan arra vonzott engem, a mocsaras Jaszi-barára, amelyet egyfajta természetes környezetemnek véltem, András háza viszont a másik felére, a város felé, egy másfajta élet felé.

Braunék kényelmes lakását később adaptálták, a nagy bejárati előszoba lett András szobája. Ez valóban nagyon kényelmes volt, bármikor jöhet-

---

Részlet a Kvazimodo című kötetből (Magánkiadás, 2008).

tem hozzá, bemehettem csöngetés nélkül, csak diszkréten kopogtatnom kellett az üvegajtón. Andrásnak lemezjátszója és lemezei voltak, így általában zenét hallgattunk, és beszélgettünk.

András megmutatta a lakás többi helyiségét is: lassan megismertem anyja aranyszobáját, amelyben cserépkályha volt, a konyhát, ahol mi ketten szerdánként ettünk, a nagy éléskamrát és a fürdőszobát. A legtitokzatosabb szoba azonban Kvazimodo fekete szobája volt. Habár kelet felé nézett, kevés fény áradt be, mert fal takarta az ablakot. Valójában nem is volt fekete: bordóra volt festve és furcsa, óriási sötét virágokkal díszítve. A feketeség benyomását az értékes fekete bútor is fokozta: az íróasztal, az üvegezett könyvespolc, amelybe egy szép asszony arca volt bevésve, egy bőrkanapé és két bőrfotel. Mintha András is mindig valamiféle hódolattal lépett volna be ebbe a titkokkal teli szobába. A falon képek függtek: Hangya egyik olajfestménye, Konjović rajza egy asszonyról és gyermekéről, egy tabló a Kvazimodo Lukács evangéliuma című előadásában szereplő színészekről, egy korai fénykép Kubát Józsefről, Szabadka leghíresebb kútásójáról (emberek csoportja egy felolvasást hallgat, ami az otthoni hangulatra emlékeztetett engem), továbbá Petrik Pál egyik rajza, melyet Braun Magdics-ügy című előadásához készített, és egy bekeretezett fénykép egy szép asszonyról, aki gyermekét ölében tartja. András, habár egyedül voltunk, súgva mondta nekem: „Ez apukám első felesége és a bátyám, András, akik Auschwitz gázkamrájában haltak meg."

Először az olvasókönyvben lévő képre emlékeztetett ez, mert még nem raktuk össze saját életünket és történetünket, csak később tudtam meg és jöttem rá arra, hogy ez lehet az első hasonlóság apám és Kvazimodo között. Az ő házukban nem volt szabad hangosan beszélni a koncentrációs táborról és a szenvedésekről, s nálunk is hallgatni kellett erről.

A Szirmai-díjas kötet